

Pere Gomila

CARLES JIMÉNEZ JORQUERA

Consultor d'art, des d'Alaior

Carles Jiménez es va diplomar per la UAB en educació primària i després es llicencià en psicologia per la mateixa universitat. En una estada a Nova York inicià la seva activitat professional en el món de l'art després de realitzar estudis de gestió cultural al Marymounth Manhattan College sota la direcció d'Alvin H. Reiss. Entre altres treballs, organitzà en aquella ciutat exposicions d'artistes espanyols. Tornat a Barcelona, va començar a desenvolupar un intensa activitat com assessor en la construcció de col·leccions d'art modern i contemporani, en l'elaboració de programes d'art per a la Fundación Fide de Madrid, i també com a conferenciant i organitzador de taules rodones. A Menorca ha comissariat importants exposicions per al Consell Insular, ajuntaments de Maó, Ciutadella i Ferreries i per a fundacions privades. Així mateix s'ha interessat per l'estudi i la investigació de l'art, que desenvolupa com a pèrit i taxador d'art i antiguitats. Entén com a part substancial del seu servei a la comunitat el seu vessant com a assagista mitjançant diverses publicacions, especialment els magnífics articles quinzenals que podem llegir al Diari Menorca, i amb la seva tasca de voluntariat en organitzacions de l'illa. Des de fa poc és vicepresident d'Arts Society Menorca.

Com decideix establir-se a Menorca?

Vaig viure a Nova York fins al 1992 i allà vaig conèixer la meua dona. Quan tornàrem a Barcelona, el 1993, ella ja tenia relació amb Menorca. Aleshores vam començar a venir molt sovint, passàvem molts dies a Menorca ja que la feina també ens ho permetia. Aquí ens vam sentir molt ben acollits i començàrem a fer treballs relacionats amb l'art i les antiguitats en una activitat que no era intensa, però sí sostinguda, encara que la principal era a Barcelona. Però cap al 2011 ens vam plantejar de fer un canvi i venir a viure a Menorca perquè havíem arreglat la casa d'Alaior on esteim i desitjàvem tenir una relació més estreta amb la natura. Sempre mantenint la relació amb Barcelona.

Com veu l'art a Menorca actualment?

Menorca en aquests moments té uns pintors destacats nascuts els anys 40 que serien Maties Quetglas i Vives Campomar, que són els grans noms de la història de l'art contemporani a Menorca, però després hi ha una generació, que és la de Pacífic Camps i els pintors de la seva edat, que han jugat un paper fonamental. Han estat ells que han despertat Menorca després de la letargia de la dictadura. És una generació que ha fet coses molt importants i que potser no tenen la visibilitat que haurien de tenir. Però hem de tenir en compte que Menorca és petita, té uns recursos limitats i llavors és difícil que tots puguin tenir molta visibilitat. També crec que ells no han tractat prou d'obrir-se camí fora de Menorca. Hi ha hagut una autocompla-

ença que n'ha dificultat la projecció i que ha representat un hàndicap per a artistes que haurien pogut tenir molt més reconeixement. En canvi, açò no passa amb les noves generacions. Artistes que tenen al voltant de 20-30 anys han tingut molt clar des d'un principi que s'havien de projectar cap a l'exterior, cosa que els dona un recorregut que tindrà la seva compensació amb exposicions a Menorca, esper. Són artistes més relacionats amb les *performances*, amb les instal·lacions, amb llenguatges molt més contemporanis. També, tot i que no sé si té relació amb açò, a Menorca hi ha un fenomen molt curiós, molt atípic, i és que l'afició a la pintura és molt comuna. Hi ha moltes persones que com a *hobby* pinten. I açò té una vessant positiva, òbvia. Pens ara en les paraules del psiquiatre Cristóbal Gastó en una entrevista que li vaig fer amb motiu d'un documental sobre el sentit de la vida, en què definia la llibertat com la necessitat de realitzar una activitat creativa. Llavors, aquesta gran afició que hi ha a Menorca a pintar, o a fer música, estaria dins aquesta concepció. Però açò ha provocat, potser, que aquells que s'han volgut dedicar professionalment a la pintura hagin tingut més complicat obtenir el ressò que es mereixin. És una percepció.

Seria important per a Menorca comptar amb un espai d'art contemporani?

Pens que a Menorca fa falta potenciar l'art contemporani d'una manera més clara. Crec que necessitam un museu d'art contemporani, entre altres coses perquè

tots aquests artistes de què hem parlat haurien de tenir un espai en el qual veure exposada la seva obra. Menorca necessita, primer, aquest museu, però també necessita redefinir els seus espais. Per exemple, la darrera definició del museu de Menorca com a museu d'història ha obligat a guardar en el magatzem gran part de la col·lecció d'art i si, després, no es disposa d'un altre lloc per exposar-la farà que perdem la possibilitat de gaudir d'un llegat molt important. Tanmateix, la gran col·lecció d'arqueologia del museu, fins ara el museu arqueològic de referència a Menorca, també resta emmagatzemada. Potser caldria disposar d'un museu de la cultura talaiòtica i no sembla que Can Saura tenguí la capacitat suficient per a esdevenir el museu d'arqueologia que va ser el Museu de Menorca. Pel que fa a Ca n'Oliver, va omplir un buit en el seu moment, però la definició del centre, amb la bicefàlia actual, com a museu d'història anglesa del segle XVIII (ja present al Museu de Menorca) i centre d'art contemporani, fa difícil de gestionar-lo perquè no arriba a ser ni una cosa ni l'altra. Per últim, també pens que hi manca una gestió professional i independent en alguns d'ells que es tradueix en la manca d'una programació adequada, i fa que es buidi l'entitat de contingut.

Fa poc sortia a la premsa la constitució de The Arts Society a Menorca. Quines en són les característiques?

Persones amb criteri

The Arts Society forma part d'una concepció molt anglosaxona del que són les associacions culturals. Bàsicament, el que fa és promoure la cultura entre la població, especialment per als seus socis. L'objectiu és atraure públics britànics, perquè tot és en anglès, però també públic menorquí. Quan em van oferir la possibilitat de formar part del projecte, des del principi vaig dir que era molt important que no es convertís en una altra associació britànica per a britànics, sinó que també hi tingués cabuda la societat menorquina, perquè de cada vegada hi ha més menorquins que parlen anglès o que l'estudien i llavors la cultura pot ser un bon al·licient per millorar la llengua. The Arts Society té com objectiu una visió àmplia de la cultura, no estrictament de les arts.

Si no ho tenc mal entès, hi ha previst que surti un llibre amb els articles que publica quinzenalment al Diari Menorca...

Ara hi ha el projecte de l'IME, en efecte, d'editar un llibre amb un recull dels articles publicats al *Menorca* des de l'any 2014 al 2018 i que constarà de dues parts: una de caràcter més genèric i una segona part d'articles relacionats amb Menorca, és a dir sobre el que ha estat l'activitat artística durant aquests quatre anys. Aquestes col·laboracions quinzenals representen un esforç perquè escriure és molt treballós, però és una cosa que m'agrada i que faig amb gust. És una manera també d'aportar coneixement, dins les meves capacitats, a la societat, igual que també faig amb les meves activitats de voluntariat. I s'ha de dir que el voluntariat a Menorca té un pes importantíssim. De fet, hi ha un estudi del Govern Balear que diu que el percentatge d'associacionisme a Menorca és significativament superior al de les altres illes. I entenc que l'associacionisme i el voluntariat són un símptoma d'una societat sana, cohesionada.

En el context de l'art actual, on sembla que tot valgui, a vegades no és fàcil identificar allò que realment és art, en especial davant determinades instal·lacions...

És un tema complex perquè vivim en un món en què els canals de què disposa un artista per donar-se a conèixer s'han multiplicat de manera exponencial. Abans, el criteri del que era art estava molt marcat per les acadèmies, els historiadors de l'art, els crítics, les galeries, els museus i els investigadors. Tots ells eren els qui establien el criteri. Però amb l'aparició d'Internet i de les subhastes es rompen els esquemes i l'establiment d'un criteri sobre el que és art i el que no ho és ha deixat d'estar en mans dels experts. A la vegada, la mercantilització de l'art provoca que se substitueixi el valor pel preu. I açò crea una gran confusió. Crec que avui quan som davant una instal·lació o una *performance* és difícil discernir fins a quin punt allò és art o no ho és. Però, al cap i la fi, com que l'art consisteix bàsicament a crear emocions, a commoure, si nosaltres no ens sentim commoguts, interpellats o qüestionats per l'obra o la instal·lació que contemplam per a nosaltres allò no serà art. La comunicació de l'art amb l'observador és purament sensitiva, de percepció emocional, llavors si no hi ha emoció allò no funciona. Alhora, l'estètica hi juga un paper important, ja que és el vehicle transmissor d'aquestes emocions. També és cert que tant com més art veiem més capacitat tenim per discernir quan hi ha emoció i si aquesta és una emoció de qualitat a no. Perquè açò ens porta a un altre tema: a les emocions de qualitat. I no només en art. En la societat actual vivim un moment en què es promouen emocions de baixa qualitat, per exemple el sentimentalisme. Aquesta promoció de les emocions de baixa qualitat, quan no negatives, es converteix en un càncer de la nostra societat. Es veu clarament a la te-

levisió, a Internet, etc. I amb aquesta dinàmica perdem la capacitat de discernir què són emocions de qualitat i què són emocions de baixa qualitat o negatives. I açò és greu. L'art està per promoure emocions d'alta qualitat, emocions positives, i quan són negatives ha de ser per sacsejar-nos i prendre'n consciència. Perquè l'objectiu de l'art no és altre que elevar l'esperit i l'ésser humà, igual que la poesia, que la literatura, la dansa... Vivim un moment complicat que obliga l'observador a ser molt més conscient i exigent.

No creu que, ja des de l'escola, s'hauria d'ensenyar els fillets a comprendre l'art, especialment el contemporani?

Als fillets petits no se'ls ensenya a comprendre l'art. Però és que, ara, fins i tot comencen a tenir problemes de comprensió lectora i açò és un problema molt greu, perquè el sistema educatiu no els prepara per ser ciutadans crítics i consumidors responsables. No se'ls ensenya a valorar una obra artística ni a una lectura amb profunditat. Aquí el gran problema que tenim és l'educació.

Potser relacionat en tot açò podríem parlar també del compromís de l'artista amb la societat...

La paraula artista l'agafaria amb pinces, perquè avui en dia tothom és artista, però aquestes són paraules majors. Perquè l'artista és aquell que és capaç de fer una nova lectura de la realitat amb un llenguatge original i açò molt pocs ho poden fer. Per altra banda, l'artista és una persona amb les mateixes necessitats que les altres i llavors és complicat compaginar la vessant verdaderament creativa – perquè la creació en certa manera implica viure en els marges – amb les necessitats quotidianes. No hi ha creació si no hi ha conflicte. Un artista que fa una vida normal ha de realitzar un gran esforç per se-

Pàgines patrocinades per

Poligon La traza
Avinguda de sa Beguda, 7
07730 ALAIOR - Menorca
ILLES BALEARS

Tel. 971 37 81 57
Fax 971 37 90 41

Info@construccionesolives.com
www.construccionesolives.com

parar el que és la realitat quotidiana del món creatiu. La necessitat de l'artista de viure una vida comuna, l'obliga a professionalitzar-se i açò és un gran handicap. El fet d'haver-se de convertir en un empresari té un preu. Però la veritat és que avui no té gaire alternatives. Abans hi havia una galeria d'art que li pagava un sou i ell podia crear de manera absolutament lliure i açò ha desaparegut. Els creadors avui han perdut una de les plataformes més fonamentals que havien tingut mai, que eren les galeries. Ara han d'utilitzar Internet i altres canals. Els centres d'art públics assumeixen un poc aquesta part de promoció d'artistes més joves, però els centres públics tenen una capacitat limitada. Parlant de Menorca, jo crec que a les galeries els ha faltat un treball de promoció dels artistes, ben pensat i amb una estratègia elaborada. Però també s'ha de dir que ara

tenen un mercat molt petit que havia funcionat molt bé als anys 70, 80 o 90, però per al qual no hi ha hagut el relleu generacional en la gent que abans comprava art. Ara bé, hi ha molts artistes joves que creen nous canals i l'art no s'acabarà ja que és una necessitat intrínseca de l'ésser humà.

Ja per acabar, què representa l'art per a vostè?

L'art és una de les manifestacions de l'home més extraordinàries. Amb l'art s'han arribat a fer obres meravelloses. Jo vaig començar en el món de l'art el 1989 a Nova York, però ha estat com un fluir, com una cosa natural. Estic més a prop de l'art que de la literatura, encara que tenc uns interessos molts diversos, però professionalment l'art és el que m'ocupa, és la meua vocació principal. A mi l'art em dona moltes satisfaccions i sobretot llegir, pensar-hi

i escriure sobre art. Crec que és una bona manera de reinterpretar el món i, a més, sempre he entès que l'art té moltes implicacions socials i polítiques i per tant pens que a través de l'art es pot fer un treball que és necessari i important. Perquè entenc que les esferes d'activitat de l'ésser humà s'han tendit a reduir amb els segles, prioritzant l'intel·lecte i menystenint la sensibilitat. Si volem construir una societat millor, només ho podem fer creant persones lliures, amb sentit crític, emocionalment sanes, autoconscients i cultes. Està molt bé la col·lectivitat, però per canviar la societat hi ha d'haver un canvi individual i per açò es necessita l'art, la poesia, la literatura, la dansa, el teatre, etc. I, a més a més, ara és assequible. Ja no és cert que l'art estigui només a l'abast de les elits, avui la cultura és assequible a tothom.

Redacció

Intercanvi entre Alaior i Calvià

Els passats dies 16 i 17 de març, la Rondalla d'Alaior va rebre la visita de l'Escola de ball de bot de Calvià. Els visitants van arribar dissabte matí, van ser rebuts pels membres de la rondalla alaiorenca i van ser acompanyats a Alaior.

La primera activitat preparada per als convidats va consistir en una visita guiada, a càrrec de Miquel À. Marquès, per diferents carrers i indrets de la població. A continuació van compartir un dinar de germanor.

L'intercanvi va consistir en dues ballades. La primera ballada popular es va realitzar dissabte capvespre a sa Plaça, mentre que la segona es va dur a terme en el marc de la fira del bestiar. Els assistents van poder gaudir dels balls mostrats pels dos grups de ball.

Joana Arnau (Dietista - nutricionista)

L'apunt dietètic

És per a tothom sabut que, en general, cerquem estar i veure'ns bé, així com també estar a gust amb el nostre cos. Aquest fet és molt important per millorar la nostra autoestima i, per tant, millorar la nostra qualitat de vida.

Quan et marques l'objectiu de millorar la teua dieta, no només se'n beneficia la teua part estètica sinó que també millores la teua salut. No obstant, quan volem fer un canvi o millorar la nostra alimentació, sempre sorgeixen inseguretats o pors, com poden ser «passaré gana», «és difícil menjar de manera saludable fora de casa» o «els amics no ho entendran»... Us sonen aquestes frases?

Si volem gaudir d'una vida sana, moltes vegades haurem de fer alguna modificació de la dieta tot i que no sempre és necessari fer grans canvis. Per açò us dones

quantas idees molt senzilles per començar a millorar. Amb petits gestos, podem fer grans canvis per la nostra salut.

1.- Si beus begudes ensucrades canvia i beu aigua. Li pots afegir fruita per ben assaborir-la o també pots prendre infusions.

2.- Augmenta el consum de fruites i verdures, si pot ser que siguin de producció local i de temporada. Recorda que de postres pots menjar una peça de fruita.

3.- Consumeix productes rics en fibra. Tria l'arròs, la pasta i el pa en les seves versions integrals.

4.- Fixa't en les etiquetes dels aliments quan vagis a comprar i no agafis productes que tinguin molts ingredients i que et sonin estrany. Com a regla general, tria els que tinguin menys ingredients, solen ser més saludables.

